

Z prawej mijamy plac Jana Pawła II,
I dochodzimy do pomnika księdza już wspomnianego.

Ten wielki człowiek kaszubską poezję tworzył należycie,
W 1939 roku niemiecki okupant przerwał jego życie...
Tam, gdzie on dzisiaj kieruje swe kamienne oczy,
Wzdłuż muru do miniaturowego sanktuarium będziesz kroczył.

Dalszą drogę Ci wskaże miniaturowego sanktuarium wieża,
A latarnie poprowadzą Twoje nogi do mojego leża.

Po lewej stronie za rogiem ulicy,
Szukaj o mistrzu olimpijskim tablicy.
Ukażę Ci kościerskiego sportowca,
Który w gimnastyce mistrzem został!

_____
9 Felix Flatow, urodzony 7 stycznia 1875 roku

w Kościierzynie niemiecki gimnastyk, żydowskiego pochodzenia,
dwukrotny olimpijczyk. Wystąpił na Letnich Igrzyskach Olimpijskich
w 1896 roku. Zdobył dwa złote medale: w kategorii ćwiczenie
na drążku drużynowo oraz w ćwiczeniach na poręczach drużynowo.

A teraz przedstawię Ci wybitnego autora,
Który opisał kaszubskiego bohatera.
Ów bohater naszej wspaniałej powieści,
Z taczka Kaszuby przemierzał i głosił wieści.

Idź na środek rynku, koło mężczyzny bez butów, lecz czytanego,
szukaj wizerunku mego - zapisuj śmiało mój wytrzymały Kolego.

Zliczyłeś z budynków wszystkie moje podobizny?
I spójrz - Nie masz żadnej bliźny?

Liczba niedźwiedzi _____ to wiek, w którym gród poznałem,
A przed Tobą dziś go z wielką przyjemnością odkrywałem.

Teraz Twoja nagroda jest tuż tuż.....
Wypełnij krzyżówkę i ją przed pracownikiem muzeum złóż!

W tym celu musisz pójść do ratusza,
Oj, tu wiele się dzieło...nawet w 1934 roku Józefowi Piłsudskiemu
honorowe obywatelstwo przyznano.

Hasło:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1 2 3 4 5 6 7 8 9

to dawna Kościierzyna.

MIEJSCE NA PIECZĄTKĘ

QUEST

ŚLADAMI KOŚCIERSKICH BOHATERÓW

Opiekun questu: Muzeum Ziemi Kościerskiej im. dra Jerzego Knyby
w Kościierzynie, ul. Rynek 9, Kościierzyna, tel. 58 680 04 88

Realizatorzy projektu: Zrzeszenie Kaszubsko - Pomorskie oddział
w Kościierzynie oraz uczniowie Gimnazjum nr 3 w Kościierzynie

Konsultacje: Maria Kosicka, Jacek Zdrojewski - trenerzy questingu

Projekt graficzny: PROSPEKT studio filmowo reklamowe

Autorzy Questu: Uczniowie Gimnazjum nr 3 w Kościierzynie,
8 Drużyna Harcerska Powsinogi oraz Zrzeszenie Kaszubsko - Pomorskie
oddział w Kościierzynie.

„Licencja Creative Commons Uznanie autorstwa na tych samych warunkach 3.0 Polska”
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/pl>

Projekt dofinansowany ze środków MHP w ramach Programu „Patriotyzm Jutra” oraz ze środków Gminy Miejskiej Kościierzyna.

Partnerami projektu są: Muzeum Ziemi Kościerskiej,
Komenda Hufca ZHP Kościierzyna

www.questing.pl

Fundacja Questingu

START: Starostwo Powiatowe
ZADANIE: zabierz coś do pisania i policz
na trasie wszystkie niedźwiedzie
na budynkach oraz odgadnij hasło
CZAS TRWANIA: ok. 1 godziny

Witam Cię Podróżniku na kościerskiej ziemi,
W mieście, co Sercem Kaszub się mieni.
Oprowadzę Cię po tej ciekawej osadzie,
Przecież nie stoi nam nic na przeszkodzie.

Ja, niedźwiedź, dawny bywalec tych ziem,
Na wielu budynkach pojawia się.
Kto mnie znajdzie i policzy,
Całą wycieczkę wzorowo zaliczy.
Aby bezpiecznie dotrzeć do końca trasy,
Staraj się zawsze przechodzić przez pasy.

Czeka nas wspólna droga ciekawa,
Na wzgórzu Gertrudy zaczyna się Twoja wyprawa.

Księżniczka Gertruda od Mestwina II - kuzyna swego,
Otrzymała osadę, którą widzisz ze wzgórza zacnego.
Aby dowiedzieć się, w którym to nastąpiło wieku,
Policz „schody do nieba” miły Człowieku.

Włości Gertrudy roztaczają się przed nami,
Z rzeką, jeziorem i licznymi zabytkami.
Każdy z Was zapewne szybko odkryć chce,
Cóż w tym mieście kryje się.

Idźmy zatem dalej, Przyjaciele,
Bo przygód czeka nas dzisiaj wiele!
Wpatrywać kościelnej wieży nie zawadzi,
Zebra nas ulicą w dół poprowadzi.

Pożegnaj wzrokiem szlaki przebyte,
A ujrysz dwa niedźwiedzie w herbie ukryte.
Teraz w dół dalej iść pora,
Do ulicy kościerskiego kompozytora.

Trzydziestkę na znaku zostaw za sobą,
Ku dwóm krzyżom na dachu idź „płynącą” drogą.
Oto dawny kościół ewangelicki,
Dumnie prezentuje styl neogotycki.
Kościół, którego budowę ukończono w 1894 roku,
Ile lat temu _____ oblicz z doskoku.

W prawo skieruj swój bystry wzrok,
A wówczas ujrysz kamienny blok.

Z prawej strony rondo ks. _____ minąć należy,

5

A ujrzymy jedną ze szkół kościerskiej młodzieży.
Spójrz na czarne słupki - po drugiej stronie stoją,
Uciekają z Tobą w górę i strzelca gonią.
Szkołe patronuje kościerek wielki, to ks. _____ Heyke.

2

W 2005 roku obchody 60-lecia szkoły miejsce miały,
Oblicz zatem rok jej powstania, by nie dostać „pały”.

By dalej swe kroki kierować do celu,
Rozejrzyj się, mój drogi Przyjacielu.
Hydrancik kolorowy nie chodzi do tej szkoły,
Ale dba o to, byś w Kościerninie był bezpieczny i wesoły.

Pożegnaj tę „wodną istotę” i idź dalej przed siebie,
Tak, by kamienice sprzed wojny również żegnały Ciebie.
Po prawej Lipowa 1 prowadzi do pomnika Kaszuby zacnego,
Uczestnika Konferencji Wersalskiej, _____ Rogalą zwanego.

3

Tam, gdzie wzrok słynnego Kaszuby prowadzi,
Był cmentarz żydowski, co niejednych zwałdził.
Przed wojną Żydzi mieli w zwyczaju tutaj bliskich chować,
Lecz czas nie zdołał tego miejsca zachować...
Legenda głosi, że po nocy słychać tam jakieś szmery,
A Ty sprawdź, że w XIX wieku żyło tu osób _____

A cóż teraz? Dzwon z wysokiej wieży woła,
Podążaj znów w stronę kościoła.
Numer 27 po swej lewicy masz,
W ulicę z drzewami skrócić radę dasz.

Po prawej stronie miniesz ulicę iście poetycką,
Być może na niej „Tańcowała igła z nitką”?

Jeśli nie wiesz, czy jesteś na dobrym torze,
Kościerska policja na pewno Ci pomoże.
Wytęż więc śmiało wzrok sokoli,
A znajdziesz miejsce sportowych idoli.

_____ - nazwa hali sportowej wzięła się od Towarzystwa

8

Gimnastycznego „Sokół”. Wśród kościerskich sportowców znani są olimpijczycy m.in. Gustav Felix Flatow, Daniel Pek.

Idź przed siebie śmiałym krokiem,
A spotkasz się w dole z kolejnym misia wzrokiem.
Dawniej ten obiekt zwał się Zimową Szkołą Rolniczą,
I czerwonym frontem oczy zachwycał.

Na krzyżówce ulicą „przysmak niedźwiedzi” kroczyć w prawo,
I do kolejnej, ceglanej szkoły ruszaj żwawo!
Omiń znak 66 Kaszubskiego Pułku Piechoty,
Na dalszą drogę nabieraj ochoty.

Mój Questowiczu, czy jesteś na dobrej ulicy?
Wypatruj z prawej strony na budynku tablicy.

Dom Kaszubski zwany _____ z salą widowiskową,
restauracją i hotelem, założył Aleksander Majkowski.

6

Podejdź teraz do szkolnej bramy,
Tu kolejnego niedźwiedzia dodamy!
Lecz spójrz także, jak kobieca siła,
W tym miejscu naukę dzielnie zaszczepiła.

Od szkoły na rondo wracać pora,
Szukać kolejnego niedźwiedziego stwora.
Uważaj! Masz zakaz jazdy ciężarówką,
Kieruj swe nogi asfaltówką.

Tam, gdzie droga w kostkę się zamienia, idź żwawo,
Dobry kierunek wybrałeś, brawo!
Ulica brukowa Cię dalej mój Miły prowadzi,
Przy ósmej latarni ciekawy budynek zobaczyć nie zawadzi.

Przy Domu Kultury im. Józefa _____, Hymnu autora,
Kieruj się w stronę kościoła, a przy dziesiątej latarni w dół iść pora.
Tu przystań Wędrowcze i niechaj zaskoczą Cię daty,
Tak, tak, zaczęło się przed tyloma laty...

1

Kościół pw. Świętej Trójcy to również _____
Matki Bożej Kościerskiej Królowej Rodzin. Pierwsza wzmianka
o parafii kościerskiej z XIII wieku pochodzi!

4

Kamienica zduna ciekawą rzecz ma,
Popatrz w prawo do góry, zobaczysz ją tam.
Również się dowiesz, kim był zdun,

To, co budował u góry jest tu: _____

7

TRASA QUESTU
ŚLADAMI KOŚCIERSKICH BOHATERÓW

START

Behern

berwitzer St.

196

Berentshu

Sommerberg

205

Wünsch

KL. Kih

Rebniken

145

Trichstuf

Coz Künse

107

Lubomir Szopiński, ur. 13.05.1913 r. w Kościerzynie, zm. 5.11.1961 r. w Krakowie - muzyk, kompozytor i dyrygent chórów w Kościerzynie i Wrocławiu. W czasie II wojny światowej był więziony w obozach koncentracyjnych w Stutthofie, Sachsenhausen i Mauthausen-Gusen, gdzie skomponował „Sen więźnia”.

Ks. dr Hilary Jastak - ur. 03.04.1914 r. w Kościerzynie, zm. 17.01.2000 r. w Gdyni. Kapelan AK, charyzmatyczny duchowny, nauczyciel na tajnych kompletach, więzień w okresie stalinowskim, pierwszy kapelan „Solidarności”, kapelan gdyńskiego Sierpnia '80, honorowy obywatel Gdyni i Kościerzyny. Współpracował z opozycją antykomunistyczną na Wybrzeżu i występował w obronie robotników Grudnia '70. Został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski. W 1991 r. utworzył Fundację Pomocy Stypendialnej dla zdolnej młodzieży z biednych rodzin.

Tomasz Rogala, ur. 15.12.1860 r. we Wielu, zm. 01.06.1951 r. w Kościerzynie - szewc, prowadził w Kościerzynie własny zakład rzemieślniczy. Po zakończeniu I wojny światowej wraz z Antonim Abrahamem i dr. Aleksandrem Majkowskim zostali oddelegowani na konferencję pokojową w Wersalu w 1919 roku, gdzie domagali się przyłączenia Kaszub do Polski. Wyprawa ta obrosła wieloma legendami, m.in. dowodem polskości ziem kaszubskich była książka telefoniczna Kościerzyny.

Aleksander Majkowski, urodzony 17.07.1876 r. w Kościerzynie, zm. 10.02.1938 r. w Gdyni. Najwybitniejszy pisarz, poeta, publicysta i działacz kaszubski. Pierwszy redaktor i wydawca czasopisma "Gryf" poświęconego sprawom kaszubskim. Przywódca Ruchu Młodokaszubskiego, prezes Zrzeszenia Regionalnego Kaszubów, doktor medycyny, autor powieści pt. „Życie i przygody Remusa”.

Ks. Konstanty Damrot - ur. 13.09.1841 w Lublińcu, zm. 05.03.1895 w Pilchowicach k. Gliwic – ksiądz, pedagog, poeta, pisarz i działacz górnośląski. Od 1870 przez 13 lat pełnił funkcję dyrektora Katolickiego Seminarium Nauczycielskiego w Kościerzynie. Dewizą życiową Konstantego Damrota była wierność ojczyźnie oraz mowie ojczystej. Przewodniczył ludowi śląskiemu w budzeniu ducha narodowego.

Ks. dr Leon Heyke, ur. 10.10.1885 r. w Cierzni, zamordowany 16.10.1939 r. w Lesie Szpęgawskim - ksiądz, poeta i działacz kaszubski, mieszkał w Kościerzynie, gdzie w latach 1920–1935 pracował jako kapelan i nauczyciel religii oraz języka francuskiego w Państwowym Seminarium Nauczycielskim, a po jego likwidacji w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. J. Wybickiego.

Muzeum Kolejnictwa w Kościerzynie
www.muzeumkolejnictwa.com.pl
e-mail: parowozownia@koscierzyna.gda.pl
Telefon: 58721 86 31

Muzeum Akordeonu w Kościerzynie
www.muzeumakordeonu.com.pl
e-mail: akordeony@koscierzyna.gda.pl
Telefon: 58 680 04 88

Muzeum Ziemi Kościerskiej im. dra Jerzego Knyby
www.muzeumziemikoscerskiej.com.pl
e-mail: muzeum@koscierzyna.gda.pl
Telefon: 58 680 04 88

Kościerskie Centrum Informacji
Kościerzyna, ul. Rynek 9
tel. 58 680 04 88
e-mail: it@koscierzyna.gda.pl